

Torsdag den 17. april 2014

P7_TA(2014)0458

Forhandlinger om frihandelsaftale EU-Vietnam

Europa-Parlamentets beslutning af 17. april 2014 om den aktuelle situation i forhandlingerne om en frihandelsaftale mellem EU og Vietnam (2013/2989(RSP))

(2017/C 443/13)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til retningslinjerne for multinationale selskaber fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og trepartserklæringen om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO),
- der henviser til ministererklæringen fra den fjerde samling i WTO's ministerkonference, der vedtoges den 14. november 2001 i Doha, navnlig artikel 44 om særlig og differentieret behandling,
- der henviser til samarbejdsaftalen fra 1995 mellem EF og Den Socialistiske Republik Vietnam (i det følgende benævnt »Vietnam«) og den nye partnerskabs- og samarbejdsaftale, der blev undertegnet den 27. juni 2012,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. oktober 2006 med titlen »Det globale Europa i konkurrencen på verdensmarkedet — Et bidrag til EU's strategi for vækst og beskæftigelse« (COM(2006)0567),
- der henviser til sin beslutning af 12. juli 2007 om TRIPS-aftalen og adgang til medicin ⁽¹⁾,
- der henviser til sin beslutning af 22. maj 2007 om et globalt Europa — eksterne aspekter af konkurrenceevnen ⁽²⁾,
- der henviser til Rådets forhandlingsdirektiver af 23. april 2007 om bemyndigelse af Kommissionen til at forhandle en frihandelsaftale med landene i Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien (ASEAN),
- der henviser til landestrategidokumentet for Vietnam (2007-2013) ⁽³⁾,
- der henviser til sine tidligere beslutninger om Vietnam, særligt beslutning af 1. december 2005 om situationen i Cambodja, Laos og Vietnam ⁽⁴⁾ og beslutning af 18. april 2013 om Vietnam, navnlig angående ytringsfriheden ⁽⁵⁾,
- der henviser til sin beslutning af 25. november 2010 om menneskerettigheder og sociale og miljømæssige standarder i internationale handelsaftaler ⁽⁶⁾,
- der henviser til sin beslutning af 6. april 2011 om en samlet EU-politik for internationale investeringer ⁽⁷⁾,
- der henviser til meddelelse fra Kommissionen af 9. november 2010 om handel, vækst og verdensanliggender — Handelspolitikken som et centralt element i EU's 2020-strategi (COM(2010)0612),
- der henviser til sin beslutning af 27. september 2011 om en ny handelspolitik for Europa i forbindelse med Europa 2020-strategien ⁽⁸⁾,
- der henviser til sin beslutning af 13. december 2011 om hindringer for handel og investering ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EUT C 175 E af 10.7.2008, s. 591.

⁽²⁾ EUT C 102 E af 24.4.2008, s. 128.

⁽³⁾ http://eeas.europa.eu/media/index_da.htm

⁽⁴⁾ EUT C 285 E af 22.11.2006, s. 129.

⁽⁵⁾ Vedtagne tekster P7_TA(2013)0189.

⁽⁶⁾ EUT C 99 E af 3.4.2012, s. 31.

⁽⁷⁾ EUT C 296 E af 2.10.2012, s. 34.

⁽⁸⁾ EUT C 56 E af 26.2.2013, s. 87.

⁽⁹⁾ EFT C 168 E af 14.6.2013, s. 1.

Torsdag den 17. april 2014

- der henviser til Kommissionens beretning af 21. februar 2012 med titlen »Handels- og investeringshindringer — rapport 2012« (COM(2012)0070),
 - der henviser til Kommissionens redegørelse på plenarforsamlingen i april 2014 om frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 2,
- A. der henviser til, at det regelbaserede multilaterale handelssystem, der er etableret via Verdenshandelsorganisationen (WTO), er den mest passende ramme for regulering og fremme af åben og fair handel, og at multilaterale forhandlinger ikke udelukker bilaterale WTO+-aftaler, som kan være et supplement hertil;
- B. der henviser til, at forhandlingsdirektiverne for Kommissionen for frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam er knyttet til Rådets bemyndigelse af 23. april 2007 til at indlede forhandlinger om en frihandelsaftale med landene i Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien (ASEAN) og en følge af Rådets godkendelse af det foreløbige dokument om de fælles mål for begge parter i forhandlingerne, nemlig at intensivere eksisterende bilaterale handelsforbindelser; minder dog om, at det oprindelige mål var at forhandle en frihandelsaftale med ASEAN-regionen; støtter derfor muligheden for at forhandle fuldstændige aftaler med landene i ASEAN-regionen (som et skridt på vejen mod det endelige mål om en interregional frihandelsaftale i fremtiden);
- C. der henviser til, at forhandlingerne mellem EU og Vietnam om en frihandelsaftale officielt blev indledt den 26. juni 2012 i Bruxelles, og at de to forhandlingsparter den 8. november 2013 efter den femte forhandlingsrunde forpligtede sig til en fælles indsats med henblik på at afslutte forhandlingerne inden udgangen af 2014;
- D. der henviser til, at handelsforbindelserne mellem EU og Vietnam indgår som led i den partnerskabs- og samarbejdsaftale, der blev undertegnet den 27. juni 2012, og som sikrer en effektiv ramme for bilaterale handels- og investeringsforbindelser;
- E. der henviser til, at EU og Vietnam har en veludviklet bilateral dialog om menneskerettigheder; der henviser til, at man indenfor denne ramme på alle måder bør bestræbe sig på at hindre en forringelse af beskyttelsen af menneskerettighederne i Vietnam; der henviser til, at menneskerettighederne bør behandles som et væsentligt element i EU's handelspolitik; der henviser til, at EU er forpligtet til i henhold til sin strategiske ramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati at inddrage menneskerettighederne i sine konsekvensanalyser, når og hvis de udføres, herunder i forbindelse med handelsaftaler, der har betydelige økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser;
- F. der henviser til, at Vietnam gennemlevede et årti med fremgang og uafbrudt vækst i BNP på omkring 8 % om året, som kulminerede med landets tiltrædelse af WTO den 11. januar 2007; der henviser til, at landet siden er blevet negativt påvirket af den globale økonomiske afmatning, der har ført til et kraftigt fald i eksportvæksten, nedgang i de direkte udenlandske investeringer (FDI) og fald i pengeoverførsler fra udlandet;
- G. der henviser til, at EU i de seneste ti år til stadighed har haft en negativ handelsbalance i forhold til Vietnam, som f.eks. i andet kvartal 2013, hvor den samlede handel beløb sig til i alt 13,4 mia. EUR og EU's import fra Vietnam tegnede sig for 10,5 mia. EUR, mens EU's eksport til Vietnam beløb sig til 2,8 mia. EUR; der henviser til, at dette er et kraftigt fald i forhold til tallene for 2012, hvor den samlede handel beløb sig til 23 871 millioner EUR, fordelt på 18 520 mio. EUR i import fra Vietnam til EU og 5 351 mio. EUR i eksport til Vietnam fra EU;
- H. der henviser til, at beklædnings- og tekstilindustrien ikke blot er Vietnams største enkeltkilde til formel beskæftigelse med en direkte arbejdsstyrke på mere end to millioner arbejdstagere, men også landets største eksportsektor; der henviser til, at sektoren for elektronikmontage, der er en anden fremstillingssektor med stor eksport, beskæftiger omkring 120 000 arbejdstagere;
- I. der henviser til, at Vietnam hidtil kun har ratificeret fem af de otte grundlæggende ILO-konventioner; der henviser til, at Vietnam ikke har ratificeret ILO-konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig, nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger og nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde;

Torsdag den 17. april 2014

- J. der henviser til, at Vietnam, som er omfattet af EU's generelle præferenceordning, rangerer som EU's 32. handelspartner og den femtestørste inden for ASEAN, mens EU er Vietnams næststørste handelspartner efter Kina og foran USA og Vietnams største kilde til direkte udenlandske investeringer med 6,5 % af Vietnams samlede direkte udenlandske investeringer i 2012; der henviser til, at potentialet for Vietnams direkte udenlandske investeringer i EU fortsat stort set er uudnyttet;
- K. der henviser til, at de to parter i forhandlingerne forventer at opnå betydelige fordele ved ophævelsen af både told og ikke-toldmæssige handelshindringer, og at begge parter bør bestræbe sig på at opnå et godt resultat med hensyn til liberalisering af handlen med tjenesteydelser og etableringsretten, såvel som udvikling af et system for passende beskyttelse, gennemførelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder patenter og design, varemærker for varer eller tjenesteydelser, ophavsret og lignende rettigheder, og geografiske betegnelser, herunder oprindelsesmærkning af landbrugs- og levnedsmiddelprodukter;
- L. der henviser til, at de to forhandlingsparter bør gøre en fælles indsats for at sikre og fremme lovlig handel med lægemidler (både patenterede og generiske) i overensstemmelse med bestemmelserne i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (TRIPS) og fleksibiliteten heri;
- M. der henviser til, at begge forhandlingsparter fortsat bør anvende handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter i fuldstændig overensstemmelse med de gældende WTO-regler for at undgå, at WTO's tvistbilæggelsesmekanisme skal finde anvendelse, og bør nå til enighed om en effektiv bilateral beskyttelsesklausul eller en tilsvarende ordning, som i tilstrækkelig grad kan beskytte deres respektive industrier mod skade eller risiko for skade som følge af en kraftig stigning i importen, især inden for deres respektive følsomme sektorer, som fastlagt ved de enkelte parters konsekvensanalyser;
- glæder sig over de igangværende fremskridt i forhandlingerne om en frihandelsaftale, navnlig vedrørende kapitlerne om told og handelsfremmede foranstaltninger, tekniske handelshindringer og konkurrence og Kommissionens periodiske rapportering til Parlamentet om status i forhandlingerne; minder om, at Parlamentets godkendelse af frihandelsaftalen er obligatorisk⁽¹⁾, og at Kommissionen og Rådet ikke bør foreslå nogen form for midlertidig anvendelse af frihandelsaftalen, før Parlamentet har givet sit samtykke;
 - er af den faste overbevisning, at respekten for arbejdstagernes og fagforeningernes rettigheder bør udgøre et centralt element i alle handelsaftaler, EU underskriver med tredjelande; opfordrer den vietnamesiske regering til at leve op til alle sine forpligtelser i henhold til de grundlæggende ILO-konventioner, som landet har ratificeret, og til at ratificere og gennemføre de øvrige grundlæggende konventioner snarest; gentager, at arbejdstagernes og fagforeningernes rettigheder skal være universelle og gælde for alle arbejdstagere, herunder dem, der arbejder i de særlige økonomiske zoner;
 - forventer, at Rådet og Kommissionen fuldt ud tager hensyn til Parlamentets anmodninger som udtrykt i denne beslutning inden indgåelsen af frihandelsaftalen, der skal være forenelig med WTO's regler og forpligtelser; mener, at en vellykket frihandelsaftale ville give begge parter i forhandlingerne en række ligeværdige fordele og bidrage til at skabe og sikre arbejdspladser på begge sider;
 - opfordrer begge parter i forhandlingerne til fuldt ud at respektere deres WTO-forpligtelser og tilstræbe handelsliberaliseringer; understreger samtidig deres forpligtelse til at ophæve foranstaltninger og praksis, der er uforenelige med WTO's bestemmelser, for at opnå en ambitiøs aftale;
 - glæder sig over de positive udsigter, der belyses i det foreløbige dokument, som viser, at frihandelsaftalen vil øge den samlede eksport og import både i EU og Vietnam og give muligheder for yderligere direkte udenlandske investeringer; opfordrer derfor til en betydelig nedsættelse af toldsatsene fra vietnamesisk side, både hvad angår den gennemsnitlige sats for markedsadgang for ikkelandbrugsvarer og satserne for landbrugsvarer;
 - understreger dog, at målet for industriel handel bør være en gensidig og fuldstændig afskaffelse af toldtariffer, samtidig med at man respekterer en vis grad af asymmetri, herunder passende overgangsperioder i forbindelse med gennemførelsen, og at enhver mulig undtagelse fra dette mål bør begrænses og gøres til genstand for revision; mener, at ophævelsen af toldtariffer bør omfatte sektorer, der er vigtige for en af siderne;

⁽¹⁾ TEUF, artikel 218, stk. 6, litra a, nr. v).

Torsdag den 17. april 2014

7. opfordrer begge parter i forhandlingerne til at respektere den andens ret til at regulere, herunder om levering af offentlige tjenesteydelser, og til at sikre, at deres respektive regler ikke hæmmer den bilaterale handel med uberettigede ikketoldmæssige hindringer; opfordrer derfor både EU og Vietnam til at udvikle effektiv mægling, der kan hindre, at der opstår uberettigede lovgivningsmæssige handelshindringer, og overvinde de eksisterende hindringer ved at fremme harmonisering eller overholdelse af de internationale standarder;

8. mener, at Kommissionen bør være særligt opmærksom på at sikre, at den fremtidige aftale kommer til at omfatte strenge verificeringsforanstaltninger, der kan håndhæves, for at sikre, at aftalen kun kommer de europæiske og vietnamesiske producenter til gode i fuldstændig overensstemmelse med de præferenceoprindelsesregler, der fastlægges under forhandlingerne; opfordrer til en forenkling af EU-reglerne om oprindelse — uden at svække det nuværende system — så de bliver lettere at anvende for de erhvervsdrivende og toldmyndighederne, og de kan opnå de fulde fordele ved ophævelsen af tolden;

9. erkender, at Vietnam har offensive interesser i liberaliseringen af modus 4 i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (GATS) og indgåelsen af aftaler om gensidig anerkendelse af faglige kvalifikationer for statsborgere fra Vietnam og EU, og at EU har offensive interesser i liberaliseringen af markedsadgang og national behandling under modus 1, 2 og 3 inden for de fleste tjenesteydelser; er af den opfattelse, at behandlingen EU's offensive interesser er en afgørende forudsætning for at tillade midlertidige ophold for de nødvendige kvalificerede fagfolk i medfør af modus 4 og gøre det lettere at skelne sådanne ophold fra ophold i medfør af de nationale politikker vedrørende udenlandske arbejdstagere på hver parts arbejdsmarkeder;

10. opfordrer EU og Vietnam til som led i frihandelsaftalen at nå til enighed om en rimelig og retfærdig behandling af alle investorer og leverandører af tjenesteydelser inden for banksektoren, forsikringssektoren, den juridiske sektor, regnskabssektoren, transportsektoren og sektorerne for distributionstjenester, herunder både engrossalg og detailhandel; minder om, at det, for så vidt angår finansielle tjenesteydelser, også er vigtigt at sikre tilstrækkelig rum for politiske tiltag, der kan mindske den systemiske risiko, bekæmpe hvidvaskning af penge og sikre det højest mulige forbrugerbeskyttelsesniveau samt at håndhæve fair konkurrenceregler og praksis mellem indenlandske og udenlandske investorer og leverandører af tjenesteydelser ved blandt andet at reducere eller helt fjerne eksisterende aftaler om maksimumkurs på aktier og ophæve restriktioner vedrørende etablering og tildeling af licens; anbefaler, at Kommissionen forhandler sig frem til strenge og bindende bestemmelser om gennemsigtighed og rimelig konkurrence, således at kravet om lige konkurrencevilkår også gælder mellem private virksomheder og statsejede virksomheder;

11. opfordrer kraftigt Vietnam til at udvikle en passende databeskyttelseslovgivning for at opnå status som et land med et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, uden dog at skabe hindringer for anvendelsen af den fleksibilitet, der er indeholdt i TRIPS-aftalen, således at der kan gives tilladelse til eller skabes mulighed for overførsel af personoplysninger fra EU på grundlag af og i overensstemmelse med EU-lovgivningen, og man dermed kan øge det bilaterale data flow og handlen inden for relaterede tjenester såsom e-handel;

12. opfordrer Kommissionen og de vietnamesiske myndigheder til at forhandle sig frem til effektive og gennemsigtige ordninger for offentlige indkøb for at sikre fair konkurrence mellem private og statsejede virksomheder i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter, og for at sikre den bredest mulige dækning, herunder offentlige virksomheder, med behørig hensyntagen til de gensidige forbehold og behov;

13. opfordrer Kommissionen til at sikre en reduktion af og regelmæssigt tilsyn med brugen af subsidier og andre præferencer, såsom fordelagtige betingelser for statsejede virksomheder og indenlandske virksomheder i Vietnam, der forvrider konkurrencen med europæiske virksomheder, navnlig i de sektorer, som er af betydning for Vietnams eksportpolitik; opfordrer også Kommissionen til at forhandle sig frem til bestemmelser om disciplin på forskellige områder med henblik på at sikre ensartede vilkår for EU's og Vietnams offentlige og private markedsdeltagere;

14. mener, at der i frihandelsaftalen især bør lægges vægt på udviklingen af forretningsmuligheder for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), og at investeringerne i SMV'er og SMV'ernes egne investeringer bør støttes for at fremme finansieringen af markedsdrevne lokale projekter og joint ventures i vedvarende energi og handel med miljøvenlige varer og teknologier; henstiller, at de europæiske investorer får en mere gennemskelig og forudsigelig lovramme i Vietnam, og at vietnamesiske og europæiske virksomheder sikres lige konkurrencevilkår;

15. opfordrer begge handelsparter til at sikre et godt resultat i frihandelsaftalen med hensyn til liberalisering af handlen med industrivarer ved bl.a. at sikre en effektiv gennemførelse og håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder patenter og design, varemærker, ophavsret og lignende rettigheder for industrivarer;

Torsdag den 17. april 2014

16. mener, at frihandelsaftalen bør respektere følsomme områder i forbindelse med handel med landbrugs- og fiskeriprodukter, men at dette ikke bør forhindre en gensidig åbning af markederne på områder med komplementaritet; understreger, at adgang til nye markeder kun bør ske på betingelse af en streng håndhævelse af bestemmelserne om beskyttelse af intellektuel ejendomsret, som også dækker geografiske betegnelser, herunder oprindelsesbetegnelser for landbrugs- og levnedsmiddelprodukter, samt sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger til gavn for producenter og forbrugere; fastholder, at intet i aftalen må udformes på en sådan måde, at det hindrer adgang til prismæssigt overkommelige generiske lægemidler;

17. henstiller, at der i frihandelsaftalen indføres en gennemsigtig og effektiv mekanisme for mellemstatslig tvistbilæggelse og eventuelt en mekanisme til bilæggelse af tvister mellem investorer og stater for at sikre en passende beskyttelse af investeringer og afholde investorer fra at indgive grundløse klager; mener, at enhver mekanisme til bilæggelse af tvister mellem investorer og stater så vidt muligt bør være baseret på de regler, der er fastlagt af FN's Kommission for International Handelsret (UNCITRAL) eller af Det Internationale Center for Bilæggelse af Investeringstvister (ICSID) eller andre bilateralt aftalte regler baseret på internationale normer og konventioner, og bør have en passende retlig ramme og være underlagt strenge kriterier om gennemsigtighed;

18. henstiller, at det sikres, at en investeringsaftale ikke hindrer fremskridt i retning af en ratificering og fuld gennemførelse af internationale aftaler på menneskerettighedsområdet, ILO-konventioner og multilaterale miljøaftaler for nogen af parterne;

19. mener, at dyrevelfærdsstandarder hensigtsmæssigt kan indføres i frihandelsaftalens kapitel om plantesundhedsforanstaltninger eller i et selvstændigt kapitel med tilsvarende bestemmelser, der kan håndhæves;

20. forventer, at frihandelsaftalen vil omfatte et kapitel med bindende bestemmelser, der kan håndhæves, om bæredygtig udvikling, der afspejler EU og Vietnams fælles vilje til at fremme respekt for samt overholdelse og håndhævelse af internationale menneskerettighedskonventioner, de otte grundlæggende ILO- konventioner og centrale multilaterale miljøaftaler, herunder konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES), med foranstaltninger i tilfælde af overtrædelse om inddragelse af uafhængige civilsamfundsorganisationer, som repræsenterer økonomiske, sociale og miljømæssige aktører, i overvågningen af forhandlingerne om frihandelsaftalen og gennemførelsen og overvågningen af kapitlet om bæredygtig udvikling, samt til at tilskynde virksomhederne til at gennemføre CSR-praksis under hensyntagen til internationalt anerkendte principper og instrumenter såsom OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder samt FN's principper om ansvarlig investering og rapportering, og til at løse uafklarede spørgsmål såsom velfærd for både husdyr og vilde dyr;

21. henstiller, at et sådan kapitel om bæredygtig udvikling bliver dækket af den institutionelle og retlige sammenhæng, der skal etableres mellem frihandelsaftalen og partnerskabs- og samarbejdsaftalen, således at frihandelsaftalen kan omfattes af en suspension i tilfælde af alvorlige krænkelse af menneskerettighederne;

22. opfordrer Kommissionen til at anvende en tilgang baseret på konditionalitet og således tilbyde at undertegne frihandelsaftalen til gengæld for konkrete fremskridt vedrørende menneskerettigheder og andre grundlæggende rettigheder;

23. glæder sig over de socioøkonomiske fremskridt, der har fundet sted i Vietnam som led i landets Doi Moi-reform, og støtter Vietnams fortsatte bestræbelser i retning af yderligere samfundsmæssige forbedringer; glæder sig derfor over, at Vietnam med opbakning fra ASEAN har ansøgt om medlemskab af FN's Menneskerettighedsråd i perioden 2014-2016, og at Vietnams regering den 27. august 2013 besluttede at indsende en memorandum med frivillige løfter og tilsagn om at bidrage til at fremme og beskytte menneskerettighederne og dermed fremme en holdbar udvikling inden for landets egne grænser og i forhold til landets partnere; opfordrer den vietnamesiske regering til konsekvent at følge op på disse løfter og tilsagn og til effektivt at korrigere menneskerettighedskrænkelser og forringelser af de grundlæggende frihedsrettigheder;

24. understreger, at menneskerettigheds-, demokrati- og sikkerhedsklausuler er væsentlige elementer, hvad angår de generelle forbindelser mellem EU og Vietnam; opfordrer derfor begge parter til at sikre, at dialogen om uafklarede spørgsmål forfølges aktivt, særligt vedrørende ytringsfriheden for den enkelte borger og massemedierne samt religionsfriheden;

Torsdag den 17. april 2014

25. opfordrer indtrængende Kommissionen til snarest muligt at gennemføre en menneskerettighedsvurdering i overensstemmelse med Parlamentets beslutning af 25. november 2010 om menneskerettigheder, sociale og miljømæssige standarder i internationale handelsaftaler⁽¹⁾ for at sikre letforståelige handelsmæssige indikatorer, der er baseret på menneskerettigheder og miljømæssige og sociale standarder og er på linje med rapporten fra FN's særlige rapportør om retten til fødevarer;

26. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes parlamenter og Vietnams regering og parlament.

⁽¹⁾ EUT C 99 E af 3.4.2012, s. 31.